

Projekt financovaný:	ERDF
Typ a číslo projektu:	Hungary-Slovakia-Romania-Ukraine ENPI Cross-border Cooperation Programme 2014-2020 HUSKROUA/1901/8.1/0088
Názov projektu:	Complex flood-control strategy on the Upper-Tisza Catchment Area / DIKEINSPECT
Vedúci projektu:	Dr. h. c. prof. Ing. Martina Zeleňáková, PhD.
Riešitelia projektu:	doc. Ing. Ladislav Tometz, PhD.; doc. Ing. Natália Junáková, PhD.; Ing. Jozef Selín, PhD.
Doba riešenia projektu:	1.6.2021 – 31.12.2023

ANOTÁCIA

Častejší výskyt extrémnych poveternostných javov a nepredvídateľné negatívne účinky zmeny klímy poukazujú na náročné výzvy, ktoré musia riešiť odborníci na vodné hospodárstvo, orgány a osoby s rozhodovacou právomocou vzhľadom k viacerým negatívnym účinkom povodní. Keďže vodné toky a riečny systém nepoznajú hranice, s povodím hornej Tisy sa musí zaobchádzať a skúmať ho ako komplexný celok. Preto si efektívna prevencia pred povodňami vyžaduje cezhraničnú spoluprácu, spoločné myslenie a harmonizované aktivity. Kontrola hrádzí a záplavových území je však skutočnou úlohou miestnych vodohospodárskych podnikov, riaditeľstiev a orgánov. Každá krajina používa svoju vlastnú metodiku a využívané tradičné terénne prieskumy neprinášajú dostatočné informácie. Okrem toho sú k dispozícii nové metódy diaľkového snímania, geofyzikálne metódy a metódy pôdnej mechaniky, ktoré môžu poskytnúť presnejšie výsledky s vyššou efektívnosťou zdrojov. Keďže povodie má cezhraničné charakteristiky, jeho manažment a aktivity protipovodňovej prevencie sa musia vykonávať spoločným spôsobom, čo naznačuje vývoj harmonizovanej metodiky, ktorá je založená na nových metódach a implementuje aj národné osvedčené postupy. Vytvárajú sa národné stratégie, ktoré berú do úvahy miestne charakteristiky, pričom s povodím zaobchádzajú ako so spoločným komplexným systémom. DIKEINSPECT, sa zameriava na vývoj harmonizovanej metodiky, ktorá môže byť implementovaná a používaná vo všetkých štyroch dotknutých krajinách. Na príprave metodiky sa budú podieľať šiesti partneri zo 4 krajín. Použitím tejto metodiky sa určia kritické úseky hrádzí a záplavových území, vytvoria sa akčné plány pre ďalší rozvoj a stratégie pre osoby s rozhodovacou právomocou. Výsledky projektu sú prezentované na 4 cezhraničných stretnutiach, 1 informačnom fóre a odborných školeniach v každej krajine s cieľom predstaviť odborníkom v oblasti vodného hospodárstva ako používať najinovatívnejšie techniky a predstaviť verejnosti dôležitosť prevencie pred povodňami.

Lokalizácia projektových aktivít: Územie v rámci riešeného projektu sa nachádza v povodí hornej Tisy. Plánované projektové aktivity sa budú vykonávať pozdĺž rôznych, kritických častí systému riečnych hrádzí Tisy: v Maďarsku (medzi Nagyhalász–Vencsellő–Buj, Veresmart–Nagyhalász, Zsurk–Veresmart, Szamosbecs–Olcsvaapáti, spolu 48 km), na Ukrajine (medzi Badolovo–Vary, Vylok–Tysobyken, spolu 13 km), na Slovensku (pozdĺž hranice SK-HU), v Rumunsku (pozdĺž hranice UA-RO v regióne Maramures).

DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY

Mapovaním a analýzou kritických úsekov ochranných hrádzí a záplavových území projekt navrhol minimalizáciu povodňového rizika v povodí hornej Tisy. Uplatnením metodiky, ktorá bola vyvinutá na dosiahnutie tohto cieľa, získali odborníci na ochranu pred povodňami cenné informácie pri rozhodovaní a touto metódou sa nielen výrazne znížilo riziko povodní, ale aj zvýšila sa prevencia a kontrola povodní.

Projekt prispel k plneniu cieľa TO8, priority 1, lebo jeho cieľom je povodňová bezpečnosť, ktorá je v spoločnom záujme 4 susedných krajín.

Projekt prispel k nadviazaniu silnejšej cezhraničnej spolupráce medzi maďarsko-slovensko-rumunsko-ukrajinskými organizáciami a zainteresovanými stranami v regióne hornej Tisy v záujme zníženia povodňového rizika, zníženia rizika nepriaznivých účinkov na ľudské zdravie a život, životné prostredie, kultúrne dedičstvo, hospodárske aktivity a infraštruktúru a zabezpečenia účinnejších ochranných opatrení.

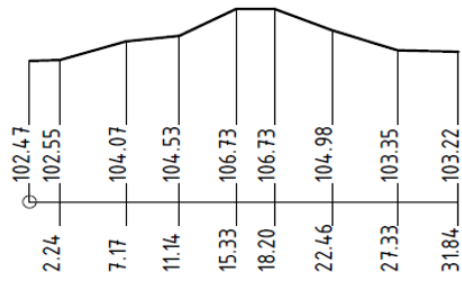

Obr. 1: Logo projektu

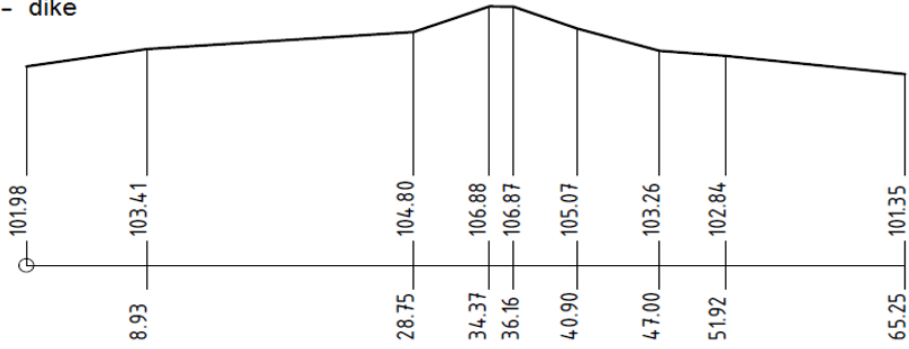

Obr. 2: Sledovaný úsek Tisy na území Slovenska

PF1- dike

PF2- dike

Obr. 3: Príklad meraných pričných profilov ochrannej hrádze